

Regeling van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van [datum], nr. ..., houdende voorschriften in het kader van de meting en beoordeling van leerresultaten als bedoeld in artikel 10a van de Wet op het primair onderwijs (Regeling leerresultaten PO)

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap [naam staatssecretaris],

Gelet op artikel 34.5 van het Besluit bekostiging WPO ;

Besluit:

Artikel 1. Toetsen als bedoeld in artikel 34.1 van het Besluit bekostiging WPO

De toetsen die zijn opgenomen in bijlage A voldoen aan de criteria, bedoeld in artikel 34.1, eerste lid, van het Besluit bekostiging WPO.

Artikel 2. Normering toetsen

De uitwerking van de wijze waarop de beoordeling van de leerresultaten, met in achtneming van de leerlingpopulatie, tot stand komt wordt per toets als bedoeld in artikel 34.1 van het Besluit bekostiging WPO vastgesteld als aangegeven in bijlage B.

Artikel 3. Wijze van correctie van de meting

De correctie van de meting en de gevallen waarin correctie van de meting plaatsvindt geschiedt volgens het bepaalde in bijlage C.

Artikel 4. Beoordeling leerresultaten

De normering waarop de inspectie het oordeel voldoende dan wel onvoldoende leerresultaat baseert geschiedt volgens het bepaalde in bijlage D.

Artikel 5. Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking met ingang van [datum].

Artikel 6. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling leerresultaten PO.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
[naam bewindspersoon]

BIJLAGE A

Betrouwbare en valide toetsen

De basisschool verantwoordt zich over de leerresultaten met door haar gebruikte betrouwbare en valide toetsen. Toetsen zijn betrouwbaar als zij steeds hetzelfde resultaat opleveren als hetzelfde gemeten wordt. Toetsen zijn valide als ze die kennis en vaardigheid meten waarvoor de toets is bedoeld. Een basisschool kan uit het beschikbare toetsinstrumentarium een principieel eigen keuze maken. De volgende toetsen voldoen aan de criteria zoals vastgesteld in artikel 34.1 van het Besluit bekostiging WPO:

- Eindtoets Basisonderwijs, inclusief de Niveautoets van Cito;
- Schooleindonderzoek van het GPC;
- Drempelonderzoek 678 van 678 Onderwijs Advisering;
- Entreetoets van Cito;

Landelijk genormeerde methodeonafhankelijke toetsen voor groep 8:

- Toetsen Rekenen en wiskunde en Begrijpend lezen uit het leerling- en onderwijsvolgsysteem (LOVS) van Cito;
- DLE-toetsen Rekenen en wiskunde en Begrijpend lezen van Boom test uitgevers;

BIJLAGE B

Normen voor beoordeling leerresultaten per toets

Voor elke toets waarmee een basisschool zich verantwoordt over de leerresultaten, bestaan eigen normen. Deze normen houden rekening met de leerlingpopulatie op de basisschool. De norm geeft per toets aan wanneer de gemiddelde schoolscore op de toets, oftewel de leerresultaten van de school, voldoende zijn.

NB. In deze proeve van Ministeriële Regeling staan in bijlage B de normen die in het schooljaar 2008-2009 gelden. Voor publicatie van deze Regeling worden de normen aangepast.

Schoolgroepen

Bij de beoordeling van een aantal toetsen onderscheidt de inspectie zeven schoolgroepen. Scholen worden ingedeeld bij een schoolgroep op basis van de samenstelling van de leerlingenpopulatie. Als de schoolgroep niet op de te analyseren formulieren vermeld wordt, bepaalt de inspectie deze zelf, aan de hand van de gewichten die aan leerlingen zijn toegekend op basis van de gewichtenregeling. Als dit niet eenvoudig te achterhalen is, raadpleegt de inspectie de CFI-gegevens om de schoolgroep te bepalen.

1. Eindtoets Basisonderwijs van Cito

Het schoolrapport met de **IC-tabel** (tabel met instroomcorrectie) bevat de **GLG-score**, de schoolscore die gecorrigeerd is voor het gemiddelde leerlinggewicht. Een oordeel op basis van deze GLG-score is nauwkeuriger dan die op basis van de zeven schoolgroepen (bepaald door de samenstelling van de leerlingenpopulatie). Scholen dienen zich aan de hand van de GLG-score te verantwoorden over hun leerresultaten. In uitzonderingssituaties komt het voor dat scholen geen IC-tabel geleverd krijgen door het Cito, in dat geval gaat de inspectie uit van Schoolrapport B. Voor kleine scholen is de GLG-score minder betrouwbaar en wordt uitgegaan van **Schoolrapport B** zie paragraaf 2 van bijlage D: Beoordeling leerresultaten kleine scholen.

1.1 Beoordeling op basis van de GLG-score

Bovenaan het formulier van de IC-tabel staan drie scores vermeld:

1. De ongecorrigeerde score, die vergelijkbaar is met het 'oude' Schoolrapport A, waarin geen rekening is gehouden met de schoolgroepindeling op basis van kenmerken van de leerlingenpopulatie.
2. De score gecorrigeerd voor GLG (Gemiddeld Leerling Gewicht). Dit is de 'tegenhanger' van het hier eerdergenoemde Schoolrapport B. In de GLG-score van de IC-tabel is de schoolgroepindeling verdisconteerd volgens een 'glijdende' schaal (vloeiende overgang tussen de schoolgroepen en dus nauwkeuriger).

3. Bij de score gecorrigeerd voor GLG en BL (begrijpend lezen) is een poging gedaan niet alleen voor de leerlinggewichten te corrigeren, maar ook voor aanlegfactoren, om zo zuiver mogelijk de leerresultaten vast te stellen. De prestaties op begrijpend lezen worden daarbij als benadering van deze aanlegfactoren gebruikt. Deze derde score wordt door de inspectie niet gebruikt, omdat naast aanlegfactoren ook schoolse invloeden een rol kunnen spelen bij de prestaties op begrijpend lezen.

De inspectie beoordeelt de resultaten aan de hand van de tweede score in de IC-tabel, die dus alleen is gecorrigeerd voor GLG.

In de volgende tabel staan de onder- en bovengrenzen van de GLG-score voor de afgelopen jaren. In de GLG-score zijn de kenmerken van de leerlingenpopulatie (correctie voor het leerlinggewicht) verwerkt. Dat betekent dat er geen onderscheid in schoolgroepen meer nodig is en voor alle scholen dezelfde ondergrens geldt.

Tabel 1. Normen Cito Eindtoets GLG-score¹

Cito Eindtoets GLG			
Jaar	Ondergrens	Landelijk gemiddelde	Bovengrens
2009	533,8	535,2	536,6
2008	533,7	534,9	536,1
2007	533,6	534,8	536,0

Norm leerresultaten per jaar op basis van de GLG-score

De leerresultaten van een bepaald jaar zijn	Als de GLG-score:
Goed	<ul style="list-style-type: none"> op of boven de bovengrens ligt.
Voldoende	<ul style="list-style-type: none"> op of boven de ondergrens en onder de bovengrens ligt.
Onvoldoende	<ul style="list-style-type: none"> onder de ondergrens ligt.

1.2 Beoordeling op basis van het Schoolrapport B

Gegevens van het Schoolrapport B voor de beoordeling van leerresultaten worden in de volgende situaties gebruikt:

- De beoordeling van kleine scholen (minder dan 30 leerlingen in groep 8 in de afgelopen drie jaar). Zie voor de wijze van beoordeling van kleine scholen bijlage C.
- De beoordeling van resultaten op het Drempelonderzoek 678 van 678 Onderwijs Advisering, als de school bij een deel van de leerlingen het Drempelonderzoek 678 en bij de anderen de Cito Eindtoets heeft afgenomen. De werkwijze voor het Drempelonderzoek staat beschreven in paragraaf 3.
- Als het Cito geen IC-tabel aan de school geleverd heeft.
- Voor het oordeel over de eindopbrengsten over 2006.

Tabel 2. Normen Cito Eindtoets Schoolrapport B

Cito Eindtoets				
Schoolgroep		Gemiddelde Cito-score		
2009		Ondergrens	Landelijk gemiddelde	Bovengrens
1	100% 1,00 leerlingen	535,2	537,2	539,2
2	76-99% 1,00 leerlingen	534,5	536,2	537,9
3	51-75% 1,00 leerlingen	532,6	534,4	536,3
4	0-50% 1,00 leerlingen	530,3	532,8	535,4
5	26-50% 1,90 leerlingen	530,9	532,9	534,8
6	51-75% 1,90 leerlingen	528,1	530,4	532,7
7	> 75% 1,90 leerlingen	526,6	528,9	531,2

¹ Opmerking: Voor 2006 is geen betrouwbare inspectienorm voor de GLG beschikbaar. Het oordeel over 2006 wordt bepaald op basis van het Schoolrapport B (zie paragraaf 1.2).

2008				
1	100% 1,00 leerlingen	535,1	537,3	539,5
2	76-99% 1,00 leerlingen	534,5	536,1	537,7
3	51-75% 1,00 leerlingen	532,6	534,5	536,4
4	0-50% 1,00 leerlingen	530,2	532,5	534,8
5	26-50% 1,90 leerlingen	530,3	532,5	534,7
6	51-75% 1,90 leerlingen	528,3	530,7	533,1
7	> 75% 1,90 leerlingen	526,9	529,2	531,5
2007				
1	100% 1,00 leerlingen	535,1	537,4	539,7
2	76-99% 1,00 leerlingen	533,8	536,1	538,4
3	51-75% 1,00 leerlingen	531,9	534,2	536,5
4	0-50% 1,00 leerlingen	529,5	531,8	534,1
5	26-50% 1,90 leerlingen	530,3	532,6	534,9
6	51-75% 1,90 leerlingen	527,3	529,6	531,9
7	> 75% 1,90 leerlingen	526,1	528,4	530,7
2006				
1	100% 1,00 leerlingen	535,1	537,4	539,7
2	76-99% 1,00 leerlingen	533,7	536,0	538,3
3	51-75% 1,00 leerlingen	531,9	534,2	536,5
4	0-50% 1,00 leerlingen	529,7	532,0	534,3
5	26-50% 1,90 leerlingen	530,3	532,6	534,9
6	51-75% 1,90 leerlingen	527,1	529,4	531,7
7	> 75% 1,90 leerlingen	526,0	528,3	530,6
2005				
1	100% 1,00 leerlingen	534,6	536,9	539,2
2	76-99% 1,00 leerlingen	533,4	535,7	538,0
3	51-75% 1,00 leerlingen	531,6	533,9	536,2
4	0-50% 1,00 leerlingen	529,6	531,9	534,2
5	26-50% 1,90 leerlingen	529,7	532,0	534,3
6	51-75% 1,90 leerlingen	527,2	529,5	531,8
7	> 75% 1,90 leerlingen	526,3	528,6	530,9

Norm leerresultaten per jaar op basis van Schoolrapport B

De leerresultaten van een bepaald jaar zijn	Als de gemiddelde Cito-score voor de betreffende schoolgroep:
Goed	<ul style="list-style-type: none"> op of boven de bovengrens ligt.
Voldoende	<ul style="list-style-type: none"> op of boven de ondergrens en onder de bovengrens ligt.
Onvoldoende	<ul style="list-style-type: none"> onder de ondergrens ligt.

2. Schooleindonderzoek van GPC

Op het overzicht van de schoolresultaten staan de gemiddelden van twee indexen: de schoolvorderingen (SV) en de intelligentie (IQ). Wanneer de SV-index lager is dan de IQ-index is dat een indicatie voor een minder goed presterende school. Indien de SV-index hoger is dan de IQ-index is dat een indicatie voor een beter presterende school. Op het overzichtsformulier van de school staat ook een **meerjarenoverzicht** waar deze verschijscores zijn omgezet naar zogenaamde z-scores. In deze z-scores zijn de resultaten van alle deelnemende scholen betrokken. De z-score geeft het aantal standaarddeviaties aan dat de schoolscore verschilt van de gemiddelde schoolscore.

De **z-scores** staan op het formulier als 'afwijkingsscore t.o.v. gemiddelde SV-IQ' vermeld. Op deze scores baseert de inspectie haar oordeel over de school.

Tabel 3. Norm Schooleindonderzoek

Schooleindonderzoek		
Ondergrens	Landelijk gemiddelde	Bovengrens
-0,5	0	0,5

Een correctie voor 'schoolgroep' is niet nodig. In de afwijkingsscore is namelijk een correctie voor IQ toegepast. Hoewel er verschillen bestaan tussen de indexen SV en IQ voor scholen met verschillende leerlingpopulaties, laat de z-score (SV-IQ) geen significant onderscheid zien.

Norm leerresultaten per jaar op basis van het Schooleindonderzoek

De leerresultaten van een bepaald jaar zijn	Als de z-score:
Goed	<ul style="list-style-type: none">op of boven de bovengrens ligt.
Voldoende	<ul style="list-style-type: none">op of boven de ondergrens en onder de bovengrens ligt.
Onvoldoende	<ul style="list-style-type: none">onder de ondergrens ligt.

3. Drempelonderzoek 678 van 678 Onderwijs Advisering²

Er wordt op drie manieren gebruik gemaakt van het Drempelonderzoek 678:

1. Alle leerlingen doen mee aan het Drempelonderzoek 678. In dit geval wordt de onderstaande procedure 'Drempelonderzoek 678 bij alle leerlingen' gevolgd.
2. De school neemt de Cito Eindtoets af bij een deel van de leerlingen en bij enkele leerlingen het Drempelonderzoek 678. Ook komt het voor dat de school eerst alle leerlingen het Drempelonderzoek 678 laat doen en daarna alleen de betere leerlingen de Cito Eindtoets laat maken. In deze gevallen worden de scores van het Drempelonderzoek 678 omgezet naar Cito-scores en wordt de onderstaand beschreven werkwijze 'Drempelonderzoek 678 en Cito Eindtoets' gevolgd.
3. De school neemt geen Cito Eindtoets af en enkele leerlingen doen het Drempelonderzoek 678. In dit geval is het niet mogelijk gebruik te maken van de gegevens uit het Drempelonderzoek 678. Indien ook geen Entreetoetsen zijn afgenomen, baseert de inspectie het oordeel over de leerresultaten op gegevens uit het leerlingvolgsysteem.

In de onderstaande tabellen wordt ervan uitgegaan dat de scores van het Drempelonderzoek 678 tot 60 lopen (DGM60). Er is echter ook een score, waarbij deze doorloopt tot 66 (DGM66). Deze heeft

² Het **Drempelonderzoek 678** van Kapinga moet niet verward worden met de **Drempeltoets** van Boom test uitgevers. De resultaten van deze toets kan de inspectie niet beoordelen (zie ook Deel A paragraaf 2.2).

een uitloop voor betere leerlingen om op individueel niveau onderscheid te maken tussen een havo-advies en vwo-advies. De normering in deze paragraaf is echter gebaseerd op de DGM60.

Ad 1. Procedure Drempelonderzoek 678 bij alle leerlingen

Indien alle leerlingen het Drempelonderzoek 678 hebben gedaan worden de normen uit de onderstaande tabel gebruikt om het schoolgemiddelde van de DGM60 te vergelijken met de ondergrens voor de betreffende schoolgroep.

Tabel 4. Normen Drempelonderzoek 678³

Drempelonderzoek 678			
Schoolgroep		Gemiddelde DGM60 score	
		Ondergrens	Bovengrens
1	100% 1,00 leerlingen	53,1	56,2
2	76-99% 1,00 leerlingen	51,8	55,4
3	51-75% 1,00 leerlingen	49,9	54,5
4	0-50% 1,00 leerlingen	47,5	52,1
5	26-50% 1,90 leerlingen	48,3	52,9
6	51-75% 1,90 leerlingen	46,4	49,9
7	> 75% 1,90 leerlingen	46,0	48,7

Het gemiddelde van de DGM60 staat met ingang van het schooljaar 2008-2009 op de groepsoverzichten van het Drempelonderzoek 678 aangegeven. Voor voorgaande jaren moet dit handmatig berekend worden uit de individuele leerlingenscores. Ook de schoolgroep staat niet vermeld op het groepsoverzicht.

Norm leerresultaten per jaar op basis van het Drempelonderzoek 678

De leerresultaten van een bepaald jaar zijn	Als het percentage goed voor de betreffende schoolgroep:
Goed	<ul style="list-style-type: none">op of boven de bovengrens ligt.
Voldoende	<ul style="list-style-type: none">op of boven de ondergrens en onder de bovengrens ligt.
Onvoldoende	<ul style="list-style-type: none">onder de ondergrens ligt.

Ad 2. Procedure Cito Eindtoets én Drempelonderzoek 678

Als een deel van de leerlingen de Cito Eindtoets heeft gemaakt en een deel van de leerlingen het Drempelonderzoek 678 wordt de onderstaande werkwijze toegepast. Allereerst worden de individuele Drempelonderzoekscores van de leerlingen die niet aan de Cito Eindtoets hebben deelgenomen, omgezet volgens de onderstaande conversietabel naar een Cito-score. De inspectie herberekent vervolgens de gemiddelde Cito Eindtoetsscore van de groep door deze geconverteerde scores mee te nemen. Daarna wordt de werkwijze voor het beoordelen van de Cito Eindtoets aan de hand van het Schoolrapport B toegepast om het oordeel over de leerresultaten te bepalen (zie paragraaf 1.2 van deze bijlage). Let op, het is in dit geval niet mogelijk de GLG-normering te gebruiken!

³ De normen in deze tabel zijn toepasbaar op alle jaren waarin het Drempelonderzoek is afgenomen.

Tabel 5. Conversietabel op leerlingniveau van Drempelscore (DGM60) naar Cito Eindtoetscore⁴

DGM60	Cito-score	DGM60	Cito-score	DGM60	Cito-score
14-20	502	37	517	50	531
21-23	503	38	518	51	532
24-26	504	39	519	52	533
27	505	40	520	53	534
28	506	41	521	54	536
29	507	42	522	55	537
30	509	43	523	56	539
31	511	44	524	57	540
32	512	45	525	58	541
33	513	46	526	59	543
34	514	47	527	60	546
35	515	48	528		
36	516	49	530		

Voorbeeld:

Stel dat vijftien leerlingen de Cito Eindtoets hebben gedaan en vijf leerlingen alleen aan het Drempelonderzoek 678 hebben deelgenomen. Met behulp van de tabel kan de Drempelscore worden omgezet naar een Cito-score. Dat betekent, bijvoorbeeld, dat een individuele leerling met een Drempelscore van 26 een Cito-score krijgt van 504, een leerling met een Drempelscore van 35 een Cito-score van 515, een Drempelscore van 60 wordt 546, etc.

Het nieuwe schoolgemiddelde voor twintig leerlingen wordt vervolgens berekend door 15 x de gemiddelde standdaardscore van de Cito Eindtoets te berekenen, daar de (uit conversie verkregen) Cito-scores van de vijf 'drempelleerlingen' bij op te tellen en deze som te delen door twintig. De school behoort in 2007 bijvoorbeeld tot schoolgroep 3. De zojuist berekende uitkomst moet worden vergeleken met de ondergrens van 531,9 die we in paragraaf 1.2, Tabel 2 vinden.

LET OP. De normen in Tabel 4 zijn bepaald aan de hand van de gemiddelde scores die door scholen behorend tot de verschillende schoolgroepen zijn behaald. De normen in Tabel 5 zijn daarentegen bepaald op basis van scores van individuele leerlingen. De beide tabellen zijn daardoor niet rechtstreeks met elkaar te vergelijken.

4. Cito Entreetoets

Indien de beoordeling van de leerresultaten niet gebaseerd kan worden op gegevens van de Cito Eindtoets, het Schooleindonderzoek of het Drempelonderzoek 678, kan dit ook aan de hand van de Cito Entreetoetsen van groep 7 van de afgelopen drie jaar gedaan worden.

De inspectie gaat bij de beoordeling van de leerresultaten aan de hand van de Entreetoets van groep 7 uit van het gemiddelde *percentage goed*.

Tabel 6a. Normen Entreetoets groep 7

Entreetoets groep 7	
Schoolgroep	Gemiddelde % goed
<25% gewogen leerlingen	68
25%-50% gewogen leerlingen	65
= 50% gewogen leerlingen	55

De normen in de tabel worden toegepast op resultaten verkregen vanaf schooljaar 2008-2009. De resultaten van voor 2008-2009 worden beoordeeld met de oude normen, zie tabel 6b.

Tabel 6b. Normen Entreetoets groep 7 vóór 2008-2009

Schoolgroep	Gemiddelde % goed
1 100% 1,00 leerlingen	67
2 76-99% 1,00 leerlingen	65
3 51-75% 1,00 leerlingen	61
4 0-50% 1,00 leerlingen	60
5 26-50% 1,90 leerlingen	59

⁴ De normen in deze tabel zijn toepasbaar op alle jaren waarin het Drempelonderzoek is afgenomen.

6	51-75% 1,90 leerlingen	46
7	> 75% 1,90 leerlingen	46

Norm leerresultaten per jaar op basis van de Cito Entreetoets

De leerresultaten van een bepaald jaar zijn	Als het percentage goed voor de betreffende schoolgroep:
Voldoende	<ul style="list-style-type: none"> op of boven de norm ligt.
Onvoldoende	<ul style="list-style-type: none"> onder de norm ligt.

5 Toetsen uit het leerlingvolgsysteem

Indien er geen resultaten van een eindtoets of Entreetoets beschikbaar zijn, worden de resultaten aan het eind van de schoolperiode beoordeeld aan de hand van methodeonafhankelijke en landelijk genormeerde toetsen voor rekenen en wiskunde en begrijpend lezen in de leerjaren 8 van de drie afgelopen leerjaren.

Voor een positief oordeel over de resultaten aan het einde van de schoolperiode geldt dat ten minste één van de drie jaren voor rekenen en wiskunde en begrijpend lezen positief moet scoren om tot een voldoende te komen.

Norm leerresultaten per jaar op basis van LVS

De leerresultaten van een bepaald jaar zijn	Als de resultaten voor rekenen en wiskunde <u>en</u> begrijpend lezen van groep 8:
Voldoende	<ul style="list-style-type: none"> beide op of boven de norm liggen.
Onvoldoende	<ul style="list-style-type: none"> niet beide op of boven de norm liggen.

In de volgende paragrafen staan de procedures beschreven voor de beoordeling van de toetsen uit de leerlingvolgsystemen van Cito en de DLE-toetsen van Boom test uitgevers (voormalig Eduforce). Daarnaast zijn de normen voor de begrijpend lezen toets van Aarnoutse opgenomen.

5.1 Cito leerlingvolgsysteem: Rekenen en wiskunde en Begrijpend lezen

LET OP. Met ingang van het schooljaar 2011-2012 beoordeelt de inspectie de oude leerlingvolgsysteemoetsen uit 2002 niet meer.

De volgende tabel geeft de normen weer voor rekenen en wiskunde (algemeen) en begrijpend lezen voor de verschillende schoolgroepen voor de middentoetsen van groep 8.

Tabel 7a. Normen Cito LVS-toetsen

Rekenen en Wiskunde algemeen en Begrijpend Lezen		
Midden groep 8		
Schoolgroep	Rekenen en wiskunde	Begrijpend Lezen
	Gemiddelde Vaardigheidsscore	Gemiddelde Vaardigheidsscore
<25% gewogen leerlingen	112	54
25%-50% gewogen leerlingen	109	52
= 50% gewogen leerlingen	98	46

Het oordeel op een toets is voldoende als de gemiddelde vaardigheidsscore op of boven de gegeven norm ligt.

De normen in de tabel worden toegepast op resultaten verkregen vanaf schooljaar 2008-2009. De resultaten van voor 2008-2009 worden beoordeeld met de oude normen, zie tabel 7b.

Tabel 7b. Normen Cito LVS-toetsen vóór 2008-2009

Rekenen en Wiskunde algemeen en Begrijpend Lezen Midden groep 8		
Schoolgroep	Rekenen en wiskunde	Begrijpend Lezen
	Gemiddelde Vaardigheidsscore	Gemiddelde Vaardigheidsscore
>50% 1.00 leerlingen	116	55
>50% gewogen leerlingen	112	48
> 50% 1.90 leerlingen	111	42

Als leerlingen van groep 8 toetsen maken op een lager niveau, tellen ze in principe mee in de gemiddelde vaardigheidsscore van de school. Hiervoor is het wel van belang dat de toetsversies hetzelfde zijn, aangezien het noodzakelijk is dat de toetsscore op dezelfde schaal liggen. Dit is niet het geval als gebruik wordt gemaakt van verschillende versies. In dat geval baseert de inspectie haar oordeel op het percentage leerlingen met D- en E-scores.

5.2 DLE-toetsen: Rekenen en wiskunde en Begrijpend lezen

De DLE-toetsen van het voormalige Eduforce leerlingvolgsysteem worden nu uitgegeven door Boom test uitgevers. De volgende tabel geeft de normen weer voor het percentage zwakst presterende leerlingen.

Tabel 8. Normen DLE-toetsen

Schoolgroep	% zwakste leerlingen
<25% gewogen leerlingen	25
25%-50% gewogen leerlingen	30
= 50% gewogen leerlingen	35

De resultaten voor een toets zijn voldoende als het percentage zwakst presterende leerlingen op of onder de norm voor de betreffende schoolgroep ligt.

In de volgende tabel staan de normen voor het bepalen van het aantal zwakst presterende leerlingen in termen van achterstanden in maanden (DLE-DL) (te vergelijken met Cito D- en E-niveau). Indien een leerling een achterstand heeft die groter is dan de in de tabel vermelde norm, behoort deze tot de groep zwakst presterende leerlingen.

Tabel 9a. Normen achterstanden (DL-DLE)

DLE-toetsen				
Achterstand in maanden (DLE-DL)				
	Afnameperiode	Rekenen en wiskunde	Begrijpend lezen A	Begrijpend lezen B
Groep 8	September – januari	-5	-11	-8
	Februari - juli	-7	-12	-10

De normen in de tabel worden toegepast op resultaten verkregen vanaf schooljaar 2008-2009. De resultaten van voor 2008-2009 worden beoordeeld met de oude normen, zie tabel 9b.

Tabel 9b. Normen achterstanden (DL-DLE) vóór 2008-2009

DLE-toetsen				
Achterstand in maanden (DLE-DL)				
	Afnameperiode	Rekenen en wiskunde	Begrijpend lezen A	Begrijpend lezen B
Groep 8	September – januari	-6	-12	-10
	Februari - juli	-7	-12	-10

BIJLAGE C

1. Correctie van leerresultaten

In onderstaande paragrafen staat de werkwijze beschreven waarop en gevallen waarin correctie van de leerresultaten plaatsvindt.

1.1 Leerlingen die uitstromen naar het LWOO

Sinds augustus 2007 corrigeert de inspectie de leerresultaten in principe niet meer voor leerlingen die naar het LWOO uitstromen. De reden hiervoor is dat in de normering van de toetsen de LWOO-leerlingen zijn inbegrepen. Door te corrigeren ontstaat er een gunstiger beeld dan in werkelijkheid het geval is.

Scholen gaan op drie verschillende manieren om met leerlingen die mogelijk naar het LWOO uitstromen:

1. de leerlingen worden op dezelfde wijze getoetst als de overige leerlingen;
2. de leerlingen maken de Niveautoets van het Cito of doen het Drempelonderzoek 678;
3. de leerlingen worden niet getoetst.

In de eerste twee gevallen bepaalt de inspectie het oordeel op haar reguliere wijze, zoals beschreven in Bijlage B. In het laatste geval, als leerlingen niet getoetst worden, kent de inspectie in principe een fictieve score toe (517 bij Cito Eindtoets, 37 bij Drempelonderzoek 678) aan de leerlingen die niet hebben deelgenomen aan de toets.

Het komt voor dat scholen (een deel van) deze leerlingen uitsluiten van de toets, omdat zij bijvoorbeeld verwachten dat de werkelijke Cito-score van deze leerlingen lager zal zijn dan 517. Als de inspecteur vermoedt dat dit bewust gebeurt en een relevante factor is, kan deze overwegen de leerresultaten niet of als onvoldoende te beoordelen; dit eventueel na overleg met de contactpersoon opbrengsten.

Het komt ook voor dat leerlingen niet zijn getoetst en het niet mogelijk is een fictieve score toe te kennen voor deze leerlingen, omdat de school de Cito Eindtoets niet afneemt en ook het Drempelonderzoek 678 niet uitvoert. In deze gevallen gaat de inspectie allereerst na of het aantal LWOO-geïndiceerde leerlingen groter is dan het in de onderstaande tabel vermelde verwachte aantal.

Tabel 10. Verwacht aantal LWOO-indicaties

% gewogen leerlingen in groep 8	Aantal leerlingen in groep 8	Aantal verwachte LWOO-indicaties in groep 8
0-50	Minder dan 10	1
	10 of meer	2
51-100	Minder dan 10	1
	10-14	2
	15-19	3
	20-24	4
	etc,	etc

Als dit aantal kleiner of gelijk is aan het verwachte aantal dan beoordeelt de inspectie de leerresultaten op basis van de beschikbare gegevens en laat zij de niet deelnemende leerlingen hierbij buiten beschouwing. Is echter het werkelijke aantal groter dan het verwachte aantal dan wordt van de school verwacht dat zij zich hierover kan verantwoorden. Dit betekent dat de school dan moet aantonen dat de betreffende leerlingen zich naar verwachting hebben ontwikkeld. Hieraan stelt de inspectie de volgende eisen:

De school heeft voor de leerling een ontwikkelingsperspectief bepaald dat voldoende onderbouwd en realistisch is.

De school heeft voor de leerling tussendoelen opgesteld die zijn afgeleid van het ontwikkelingsperspectief.

De leerling ontwikkelt zich naar verwachting (dus volgens de gestelde tussendoelen).

Als de verantwoording van de school onvoldoende is kan de inspectie besluiten de leerresultaten niet of als onvoldoende te beoordelen; dit eventueel in overleg met de contactpersoon opbrengsten.

In uitzonderlijke gevallen is het mogelijk dat de inspectie de resultaten van LWOO-leerlingen uitsluit van de beoordeling: hiervoor moet de school aantonen dat de achterstanden bij deze leerlingen niet zijn veroorzaakt door het onderwijs.

1.2 Leerlingen met lgf-, SO- of SBO-indicatie

In uitzonderlijke gevallen laat de inspectie de resultaten van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften buiten beschouwing bij de beoordeling van de leerresultaten. Hiervoor gelden echter strikte voorwaarden.

Leerlinggebonden financiering en Weer Samen naar School hebben tot gevolg dat steeds meer leerlingen, die vroeger naar het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs gingen, nu een reguliere basisschool bezoeken. In de lgf-regeling is een verscheidenheid aan handicaps opgenomen. Voor een deel van die handicaps geldt dat de belemmeringen grote effecten hebben op het niveau van de leerprestaties. Voor een ander deel geldt dat leerlingen in beginsel naar alle vormen van voortgezet onderwijs zouden kunnen uitstromen. Het is dus van belang om inzicht te hebben in de mate waarin de handicap van invloed is op het leren.

Om de resultaten van een leerling buiten beschouwing te laten, geldt dat voor de betreffende leerling moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

Het gaat om een leerling met specifieke onderwijsbehoeften. Dit zijn leerlingen met:

- een SO- of SBO-indicatie;
- leerlinggebonden financiering (lgf- of 'rugzakleerlingen');
- een verwachte uitstroom naar het praktijk- of voortgezet speciaal onderwijs;
- cognitieve of sociaal emotionele belemmeringen op één of meerdere van de vakgebieden rekenen en wiskunde, technisch lezen of begrijpend lezen.

De school heeft voor de leerling een ontwikkelingsperspectief bepaald dat voldoende onderbouwd en realistisch is.

De school heeft voor de leerling tussendoelen opgesteld die zijn afgeleid van het ontwikkelingsperspectief.

De leerling ontwikkelt zich naar verwachting (dus volgens de gestelde tussendoelen).

1.3 Leerlingen die toetsen op een ander niveau of geheel niet maken

Leerlingen nemen niet altijd aan de toets uit het leerlingvolgsysteem deel die de rest van de groep maakt. Sommige leerlingen maken een toets op een hoger of lager niveau (ander leerjaar of afnamemoment). Het komt ook voor dat leerlingen in het geheel geen toets maken. De meest voorkomende reden is dat zij de reguliere leerstof niet of deels volgen: dit zijn vaak leerlingen met een eigen leerlijn of een handelingsplan.

Als leerlingen een toets op een ander niveau hebben gemaakt, voert de inspectie een correctie uit. Als leerlingen niet zijn getoetst, beschouwt de inspectie ze als leerlingen die onder de norm presteren.

2 Werkwijzen bij correctie van leerresultaten

2.1 Correctie bij Cito Eindtoets

De wijze van correctie van het groepsgemiddelde voor de Cito Eindtoets is identiek voor beoordelingen op basis van de GLG en het Schoolrapport B.

Leerling uit groepsgemiddelde verwijderen

Een leerling wordt uit het groepsgemiddelde verwijderd door eerst het groepsgemiddelde te vermenigvuldigen met het aantal deelnemers aan de toets. Vervolgens wordt hier de Eindtoetsscore van de leerling die verwijderd moet worden vanaf getrokken. Daarna wordt het totaal gedeeld door

één leerling minder. De gecorrigeerde score wordt vergeleken met de ondergrens behorend bij de betreffende schoolgroep (zie Bijlage B voor de tabel met de ondergrenzen).

Voorbeeld:

Uitgaande van de gegevens in de onderstaande tabel:

Jaar	Aantal leerlingen	Gemiddelde GLG-score	Score van te verwijderen leerling	Ondergrens
2008	12	531	504	533,7

Aan de Eindtoets hebben 12 leerlingen deelgenomen, waarvan er één naar het praktijkonderwijs uitstroomt. Het resultaat van deze leerling (score 504) wordt buiten beschouwing gelaten.

Het gecorrigeerde groepsgemiddelde (exclusief de uit te sluiten leerling) is:

$$((12 \times 531) - 504) : (12 - 1) = 5868 : 11 = 533,5.$$

De corrigeerde score ligt onder de ondergrens, het oordeel blijft dus onvoldoende.

Leerling aan groepsgemiddelde toevoegen

Als een leerling ten onrechte niet aan de toets heeft deelgenomen, wordt voor deze leerling de score 517 toegevoegd (bijvoorbeeld LWOO-leerlingen), waarna het groepsgemiddelde opnieuw wordt berekend (zie Bijlage B voor de tabel met de ondergrenzen).

Voorbeeld:

Uitgaande van de gegevens in de onderstaande tabel:

Jaar	Aantal leerlingen	Gemiddelde groepsscore	Toe te voegen scores voor 2 leerlingen	Schoolgroep	Ondergrens
2008	17	535,1	517, 517	2	534,5

Het gecorrigeerde groepsgemiddelde (inclusief de toe te voegen leerlingen) is:

$$((17 \times 535,1) + 517 + 517) : (17+2) = 10130,7 : 19 = 533,2.$$

De corrigeerde score ligt onder de ondergrens, het oordeel is dus onvoldoende.

2.2 Correctie bij Schooleindonderzoek

Bij het Schooleindonderzoek heeft correctie door het uitsluiten van zorgleerlingen geen tot weinig effect. Zowel de schoolvorderingen- als intelligentiescore zullen namelijk voor deze leerlingen laag zijn. Het groepsgemiddelde is gebaseerd op de verschillen tussen beide scores: het is dus aannemelijk dat het effect op de gemiddelde verschilscore van schoolvorderingen en intelligentie minimaal is.

Leerling uit groepsgemiddelde verwijderen

Om de resultaten van een leerling te verwijderen, worden eerst de gemiddelde schoolvorderingen en het gemiddelde IQ van de leerlingen die wel beoordeeld moeten worden, berekend. Vervolgens wordt de nieuwe z-score berekend aan de hand van de volgende formule:

$$z\text{-score} = \frac{SV - (IQ+a)}{s}$$

In deze formule zijn de waarden **a** en **s** nodig. Deze staan op het totaaloverzicht voor de school.

Voorbeeld:

Van de 36 deelnemende leerlingen moeten de scores van twee kort in Nederland verblijvende allochtone leerlingen niet meetellen in de leerresultaten.

Uitgaande van de gegevens in de onderstaande tabel:

Jaar	Aantal leerlingen	Gemiddelde Schoolvorderingen	School-gemiddelde Intelligentie	Schoolvorderingen scores van uit te sluiten leerlingen	IQ-scores van uit te sluiten leerlingen (NIO-score)	a	s
2009	36	92,7	95,1	70, 65	88, 90	-2,32	3,46

Het gecorrigeerde gemiddelde van de schoolvorderingen (exclusief de uit te sluiten leerlingen) is:
 $SV = ((36 \times 92,7) - 70 - 65) : (36 - 2) = 3202,2 : 34 = 94,2$.

Het gecorrigeerde gemiddelde van de intelligentie (exclusief de uit te sluiten leerlingen) is :
 $IQ = ((36 \times 95,1) - 88 - 90) : (36 - 2) = 3245,6 : 34 = 95,5$.

De gecorrigeerde z-score is:
 $(SV - (IQ + a)) : s = (94,2 - (95,5 + -2,32)) : 3,46 = 0,30$.

De corrigeerde z-score ligt boven de ondergrens van -0,5, het oordeel is dus voldoende.

Leerling aan groepsgemiddelde toevoegen

Als een school het Schooleindonderzoek afneemt, ligt het voor de hand dat alle leerlingen deelnemen. Er bestaat geen toe te wijzen toetsscore voor ten onrechte nietaan het Schooleindonderzoek deelnemende leerlingen (bijvoorbeeld LWOO-leerlingen, zie in dit geval paragraaf 3.1.3). Als leerlingen niet hebben deelgenomen, kan de inspectie de leerlingvolgsysteemresultaten van deze leerlingen voor begrip lezen en rekenen en wiskunde bij het oordeel betrekken. Afhankelijk van het aantal leerlingen dat niet heeft deelgenomen, hun resultaten op de leerlingvolgsysteemtoetsen en de z-score van de overige leerlingen, bepaalt de inspectie het oordeel. In geval van sterke twijfel over een voldoende of onvoldoende oordeel kan het oordeel "niet te beoordelen" gegeven worden. Ook kan de inspecteur in overleg met de contactpersoon opbrengsten het uiteindelijke oordeel bepalen.

2.3 Correctie bij Drempelonderzoek 678

Leerling uit groepsgemiddelde verwijderen

Een leerling wordt uit het groepsgemiddelde verwijderd door eerst het groepsgemiddelde te vernenigvuldigen met het aantal deelnemers aan de toets. Trek hier vervolgens de score van de leerling die verwijderd moet worden af en deel het totaal door één leerling minder. Vergelijk daarna de gecorrigeerde score met de ondergrens behorend bij de betreffende schoolgroep (zie Bijlage B).

Voorbeeld:

Uitgaande van de gegevens in de onderstaande tabel:

Jaar	Aantal leerlingen	Gemiddelde groepsscore	Score van te verwijderen leerling	Schoolgroep	Norm
2009	25	52,0	19	1	53,1

Het gecorrigeerde groepsgemiddelde (exclusief de te verwijderen leerling) is:
 $((25 \times 52,0) - 19) : (25 - 1) = 1281 : 24 = 53,4$.

De corrigeerde score ligt boven de ondergrens, het oordeel is dus voldoende.

Leerling aan groepsgemiddelde toevoegen

Gezien de aard van het Drempelonderzoek 678⁵ is het minder waarschijnlijk dat de school leerlingen uitsluit van deelname. Als er toch sprake is van niet deelnemen aan de toets (bijvoorbeeld LWOO-leerlingen), dan kan voor een beoordeling op grond van het Drempelonderzoek 678 de score 37 gebruikt worden, die volgens de conversietabel correspondeert met de standaardscore van 517 die voor dit doel bij de Cito Eindtoets wordt gebruikt.

Voorbeeld:

Uitgaande van de gegevens in de onderstaande tabel:

Jaar	Aantal leerlingen	Gemiddelde groepsscore	Toe te voegen score	Schoolgroep	Norm
2009	15	52,0	38	2	51,8

Het gecorrigeerde groepsgemiddelde (inclusief de toe te voegen leerling) is:
 $((15 \times 52,0) + 38) : (15 + 1) = 818 : 16 = 51,1$.

De corrigeerde score ligt onder de ondergrens, het oordeel is dus onvoldoende.

2.4 Correctie bij Cito Entreetoets

Leerling uit groepsgemiddelde verwijderen

Om een leerling uit het groepsgemiddelde te verwijderen wordt eerst het groepsgemiddelde vermenigvuldigd met het aantal deelnemers aan de toets. Vervolgens wordt hier het percentage goed van de leerling die verwijderd moet worden, afgetrokken. Daarna wordt het totaal door één leerling minder gedeeld. Dit gecorrigeerde percentage wordt vergeleken met de ondergrens voor het percentage goed behorend bij de betreffende schoolgroep (zie Bijlage B).

Voorbeeld:

Uitgaande van de gegevens in de onderstaande tabel:

Jaar	Aantal leerlingen	Gemiddeld % goed	% goed voor te verwijderen leerling	Schoolgroep	Norm % goed
2009	15	64	40	2	65

Het gecorrigeerde groepsgemiddelde (exclusief de te verwijderen leerling) is:
 $((15 \times 64) - 40) : (15 - 1) = 920 : 14 = 65,7$.

Het corrigeerde percentage ligt boven de ondergrens, het oordeel is dus voldoende.

Leerling aan groepsgemiddelde toevoegen

Als de school haar leerresultaten verantwoordt aan de hand van de Entreetoets, ligt het voor de hand dat alle leerlingen deelnemen. Er bestaat geen toe te wijzen toetsscore voor ten onrechte niet deelnemende leerlingen aan de Entreetoets, bijvoorbeeld potentiële LWOO-leerlingen. Als leerlingen niet hebben deelgenomen kan de inspectie de leerlingvolgsysteemresultaten van deze leerlingen voor begrijpend lezen en rekenen en wiskunde bij het oordeel betrekken. Afhankelijk van het aantal leerlingen dat niet heeft deelgenomen, hun resultaten op de leerlingvolgsysteemtoetsen en het gemiddelde percentage goed op de Entreetoets van de overige leerlingen, bepaalt de inspectie het oordeel. In geval van sterke twijfel over een voldoende of onvoldoende oordeel kan het oordeel "niet te beoordelen" gegeven worden. Ook kan de inspecteur in overleg met de contactpersoon opbrengsten het uiteindelijke oordeel bepalen.

⁵ Het Drempelonderzoek 678 is één van de toetsen die de Regionale Verwijzings Commissie Voortgezet Onderwijs geschikt acht om te gebruiken bij het aanleveren van gegevens over leerlingen bij de aanvraag voor zorg binnen leerwegondersteuning of praktijkonderwijs.

2.5 Correctie bij Cito leerlingvolgsysteem

Leerling uit groepsgemiddelde verwijderen

Om een leerling uit het groepsgemiddelde te verwijderen, wordt eerst het groepsgemiddelde vermenigvuldigd met het aantal deelnemers aan de toets. Vervolgens wordt hier de score van de leerling die verwijderd moet worden van afgetrokken. Daarna wordt het totaal door één leerling minder gedeeld. Deze gecorrigeerde score wordt vergeleken met de ondergrens behorend bij de betreffende schoolgroep. Zie Bijlage B voor de tabel met ondergrenzen.

Voorbeeld:

Uitgaande van de gegevens in de onderstaande tabel:

Groep	Aantal leerlingen	Groepsgemiddelde DMT M4 kaart3	Scores van te verwijderen leerlingen	Norm
4	18	34	19, 17	37

Het gecorrigeerde groepsgemiddelde (exclusief de te verwijderen leerlingen) is:
 $((18 \times 34) - 19 - 17) : (18 - 2) = 576 : 16 = 36$.

De corrigeerde score ligt onder de ondergrens, het oordeel is dus onvoldoende.

Leerling aan groepsgemiddelde toevoegen

Twee mogelijkheden worden onderscheiden:

1. De leerling heeft een toets op een ander niveau gemaakt. Toetsing op een lager of hoger niveau heeft geen invloed op de vaardigheidsscore van een leerling.

Om het gemiddelde van deze vaardigheidsniveaus te kunnen nemen, is het noodzakelijk dat de verschillende toetsen dezelfde toetsversie betreffen. De vaardigheidsscores van de verschillende versies mogen niet door elkaar worden gebruikt, omdat deze anders geschaald zijn. In dat geval moet het oordeel op basis van het percentage leerlingen met een D- of E-score worden bepaald. In de regel zijn leerlingen die op een lager niveau of geheel niet worden getoetst als D/E-scoorders aan te merken. Hierbij geldt dat maximaal 25 procent van de leerlingen een score op D of E-niveau mag hebben als er minder dan 15 procent gewogen leerlingen zijn. Bij 15 procent of meer leerlingen met een leerlinggewicht ligt deze norm op 30 procent.

Voorbeeld:

Uitgaande van de gegevens in de onderstaande tabel:

Groep	Aantal leerlingen getoetst met RW M6	Groepsgemiddelde RW2002 M6	Scores van toe te voegen leerlingen (getoetst met RW 2002 M5)	Norm
6	16	96	78, 70	88

Groep 6 bestaat uit 18 leerlingen met minder dan 15% gewogen leerlingen, waarvan er twee de M5 toets voor rekenen en wiskunde hebben gemaakt. Zonder deze leerlingen erbij te betrekken is het oordeel voldoende, want het groepsgemiddelde is hoger dan de ondergrens.

Het gecorrigeerde groepsgemiddelde (inclusief de toe te voegen leerlingen) is:
 $((16 \times 96) + 78 + 70) : (16 + 2) = 1684 : 18 = 93.6$.

De corrigeerde score ligt boven de ondergrens, het oordeel blijft dus voldoende.

2. De leerling is in het geheel niet getoetst.
Er bestaat geen toe te wijzen toetsscore voor ten onrechte niet deelnemende leerlingen aan leerlingvolgsysteemtoetsen, bijvoorbeeld LWOO-leerlingen (zie in dit geval paragraaf 3.1.3). In de

regel zijn leerlingen die in het geheel niet worden getoetst als D/E-scoorders aan te merken, tenzij de school kan aantonen dat dit niet voor deze leerlingen geldt.

Voorbeeld:

Groep 6 bestaat uit 19 leerlingen waarvan minder dan 15 procent met een leerlinggewicht. Twee leerlingen zijn niet getoetst, zie onderstaande tabel.

Groep	Aantal leerlingen getoetst met RW M6	Aantal D/E scores	% D/E leerlingen	Aantal niet deelnemers	Norm % D/E
6	17	2	12%	2	25%

De correctie kan hier alleen aan de hand van het percentage D/E-scoorders plaatsvinden, aangezien er geen score bestaat die we aan de niet-deelnemers kunnen toekennen. Van de getoetste leerlingen hebben er twee een D- of E-score, dat is 12 procent. Zonder deze leerlingen erbij te betrekken, is het oordeel voldoende, want het percentage D/E-scoorders is lager dan de ondergrens van 25 procent.

Om bij de beoordeling de niet-deelnemende leerlingen toch mee te nemen worden ze beschouwd als D/E-scoorders.

Het gecorrigeerde percentage D/E-scoorders (inclusief de toe te voegen leerlingen) wordt als volgt berekend:

Gecorrigeerde aantal D/E-scoorders = 2+2.

Het gecorrigeerde percentage D/E-scoorders is dan: $4 : (17 + 2) \times 100 = 21$ procent.

Het gecorrigeerde percentage D/E-scoorders ligt onder de ondergrens van 25 procent, het oordeel blijft dus voldoende.

2.6 Correctie bij DLE-toetsen

Toetsresultaten worden bij DLE-toetsen aan de hand van het percentage uitvallers berekend. Correcties worden dus ook aan de hand van het percentage uitvallers uitgevoerd.

Leerling uit groepsgemiddelde verwijderen

Voorbeeld:

Uitgaande van de gegevens in de onderstaande tabel:

Groep	Aantal leerlingen	Aantal uitvallers	% uitvallers TL	Aantal te verwijderen leerlingen	Norm % uitval
3	18	6	33,3%	2	25%

Het betreft een schoolpopulatie met minder dan 15 procent gewogen leerlingen, de ondergrens voor het percentage zwak presterende leerlingen is dus 25 procent. In groep 3 hebben 18 leerlingen de toets voor technisch lezen gemaakt; twee van deze leerlingen zijn net in Nederland (sinds een half jaar) en hoeven niet in de toetsbeoordeling te worden betrokken.

Het gecorrigeerde percentage uitvallers (exclusief de te verwijderen leerlingen) wordt als volgt berekend:

Het gecorrigeerde aantal uitvallers: $6 - 2 = 4$.

Het gecorrigeerde percentage uitvallers: $4 : (18 - 2) = 4 : 16 = 25$ procent

Het gecorrigeerde percentage uitvallers is gelijk aan de ondergrens, het oordeel is dus voldoende.

Leerling aan groepsgemiddelde toevoegen

Twee mogelijkheden worden onderscheiden:

Proeve van MR goed bestuur goed onderwijs

1. De leerling heeft een toets op een ander niveau gemaakt. In dit geval kijkt de inspectie naar de DLE-score van de leerling en bepaalt zij de afwijking van de DL voor deze leerling. Vervolgens kan worden nagegaan of de leerling als uitvaller moet meetellen. Leerlingen die een toets op een lager niveau hebben gemaakt, zullen veelal als uitvaller kunnen worden aangemerkt. Vervolgens kan, indien nodig, het percentage uitvallers opnieuw worden berekend.

Voorbeeld:

Uitgaande van de gegevens in de onderstaande tabel:

Groep	Aantal leerlingen getoetst met RW	Aantal uitvallers	% uitvallers	Aantal toe te voegen leerlingen	Norm % uitval
6	16	3	19%	2	25%

Het betreft een schoolpopulatie met minder dan 15 procent gewogen leerlingen, de ondergrens voor het percentage zwak presterende leerlingen is dus 25 procent. In groep 6 hebben 16 leerlingen de toets van rekenen gemaakt, twee leerlingen hebben een toets op een lager niveau gemaakt en blijken na analyse van hun resultaat als uitvallers te moeten worden aangemerkt. Zonder deze leerlingen erbij te betrekken is het oordeel voldoende, want het percentage uitvallers is lager dan de ondergrens. De resultaten van deze twee leerlingen worden als volgt meegenomen:

Het gecorrigeerde percentage uitvallers (inclusief de toe te voegen leerlingen) wordt als volgt berekend:

Het gecorrigeerde aantal uitvallers: $3 + 2 = 5$.

Het gecorrigeerde percentage uitvallers: $5 : (16 + 2) = 5 : 18 = 27,7$ procent

Het gecorrigeerde percentage uitvallers ligt boven de ondergrens, het oordeel is dus onvoldoende.

2. De leerling is in het geheel niet getoetst. In de regel zijn leerlingen die in het geheel niet worden getoetst (bijvoorbeeld LWOO-leerlingen) als uitvallers aan te merken, tenzij de school kan aantonen dat dit niet voor deze leerlingen geldt. De wijze van correctie is identiek aan het voorgaande voorbeeld.

BIJLAGE D

Beoordeling leerresultaten van de basisschool

De school verantwoordt zich over de leerresultaten met door haar gebruikte betrouwbare en valide toetsen. Ze kan uit het beschikbare toetsinstrumentarium een principiële keuze maken. De inspectie hanteert de volgende volgorde bij het gebruik maken van beschikbare toetsresultaten:

1. Eén van de eindtoetsen:
 - (1) Eindtoets Basisonderwijs;
 - (2) Schooleindonderzoek;
 - (3) Drempelonderzoek;
2. Entreetoets;
3. Landelijk genormeerde methodeonafhankelijke toetsen uit groep 8.

Bij voorkeur baseert de inspectie haar oordeel op de toets waarvoor van twee of meer jaren gegevens beschikbaar zijn.

1. Normering leerresultaten

Leerresultaten beoordeelt de inspectie op basis van de resultaten van de leerlingen in groep 8 van de afgelopen 3 jaar (cohorten), of, in geval van de Cito Entreetoets, van de leerlingen van groep 7 van de afgelopen drie jaar.

De inspectie analyseert de resultaten van drie cohorten. Als er sprake is van "overstappen" van bijvoorbeeld de Entreetoets naar een andere eindtoets of omgekeerd, kan het voorkomen dat twee keer de gegevens van hetzelfde cohort worden betrokken bij de beoordeling. Dit is niet de bedoeling. In dit geval beschouwt de inspectie slechts één van beide jaren en wordt een extra cohort toegevoegd ten behoeve van de beoordeling.

Indien één jaar voldoende is, zijn de leerresultaten voldoende. Als de resultaten drie achtereenvolgende jaren onvoldoende zijn, is het oordeel onvoldoende.

Het is mogelijk dat er voor een goede beoordeling moet worden afgeweken van de in deze bijlage beschreven procedure (bijvoorbeeld als over minder dan drie jaar resultaten beschikbaar zijn, of als er leerlingen zijn die hebben deelgenomen aan de toets en naar het praktijkonderwijs uitstromen). De inspectie gaat daarom altijd na of er sprake is van bijzondere omstandigheden zoals vermeld in bijlage C. Als dit het geval is, wordt de daar beschreven systematiek toegepast.

2. Beoordeling leerresultaten kleine scholen

Bij de beoordeling van de leerresultaten wordt een school als klein beschouwd als er gedurende de afgelopen drie jaar in totaal minder dan 30 leerlingen in groep 8 zaten.

Op kleine scholen heeft het minder zin naar groepsgemiddelden per schooljaar te kijken. Bij kleine groepen kan één of enkele extreem laag of extreem hoog scorende leerling een groot effect hebben op de gemiddelde score. Recent onderzoek laat zien dat het betrouwbaarheidsinterval bij kleine scholen zeer ruim is.

Voor kleine scholen geldt dat als de leerresultaten in elk van de afgelopen drie jaar voldoende zijn, het oordeel over de leerresultaten voldoende is. Als dit niet het geval is, berekent de inspectie het gewogen gemiddelde van de toetsresultaten over vijf jaar en vergelijkt dit met het gewogen gemiddelde van de ondergrenzen.

Beslisregel leerresultaten kleine school	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.
	Het gewogen gemiddelde van de leerresultaten (Schoolrapport B) van de afgelopen vijf jaren ligt:
Goed ('4'):	<ul style="list-style-type: none"> op of boven het gewogen gemiddelde van de bovengrenzen.
Voldoende ('3'):	<ul style="list-style-type: none"> op of boven het gewogen gemiddelde van de ondergrenzen. <p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"> de leerresultaten zijn elk van de afgelopen drie jaar voldoende.
Onvoldoende ('2'):	<ul style="list-style-type: none"> onder het gewogen gemiddelde van de ondergrenzen.

NB. Als een school zeer klein (tien of minder leerlingen gedurende drie jaar in groep 8) is kan het voorkomen dat het oordeel niet overtuigend voldoende of onvoldoende is. In dit geval overlegt de inspecteur met collega inspecteurs. Na overleg wordt gezamenlijk bepaald welk oordeel de school het meest recht doet. In uitzonderingsgevallen kan de inspectie zich van een oordeel onthouden. De leerresultaten kunnen in deze gevallen niet worden beoordeeld.

De volgende paragrafen geven voor de verschillende toetsen een voorbeeld.

2.1 Cito Eindtoets

Als er sprake is van een kleine school vindt de beoordeling van de leerresultaten plaats op basis van de scores van het Schoolrapport B. Omdat het betrouwbaarheidsinterval van de GLG-scores voor kleine scholen veel te groot is, geeft de inspectie de voorkeur aan een beoordeling aan de hand van de werkelijk behaalde schoolscore (ondergrenzen zie paragraaf 1 Bijlage B).

Als de toetsresultaten van de afgelopen drie jaar alle voldoende zijn, is het oordeel voldoende. Als dit niet het geval is, wordt het gewogen gemiddelde over vijf jaar beoordeeld.

Rekenvoorbeeld van het beoordelen op basis van gewogen gemiddelden:

Jaar	Aantal leerlingen	Toetsgemiddelde	Schoolgroep	Ondergrens
2004	5	531,9	2	534,1
2005	4	532,0	3	531,6
2006	6	533,0	2	533,7
2007	7	533,3	3	531,9
2008	5	533,2	2	534,5

De afgelopen drie jaar zaten er 18 leerlingen in groep 8, er is dus sprake van een kleine school. Zowel in 2006 als 2008 is het oordeel onvoldoende. Het oordeel wordt dus bepaald op basis van een gewogen gemiddelde over vijf jaar.

Het gewogen toetsgemiddelde is:

$$(5 \times 531,9 + 4 \times 532,0 + 6 \times 533,0 + 7 \times 533,3 + 5 \times 533,2) : (5+4+6+7+5) = 14384,6 : 27 = 532,8.$$

De gewogen norm is:

$$(5 \times 534,1 + 4 \times 531,6 + 6 \times 533,7 + 7 \times 531,9 + 5 \times 534,5) : (5+4+6+7+5) = 14394,9 : 27 = 533,1.$$

Het oordeel is onvoldoende, omdat het gewogen toetsgemiddelde lager is dan de gewogen ondergrens voor de norm.

2.2 Schooleindonderzoek

Als de toetsresultaten van de afgelopen drie jaar alle voldoende zijn, is het oordeel voldoende. Als dit niet het geval is, wordt het gewogen gemiddelde over vijf jaar beoordeeld.

Rekenvoorbeeld van het beoordelen op basis van gewogen gemiddelden:

Jaar	Aantal leerlingen	z-score
2004	4	-0,7
2005	6	0,7
2006	3	0,2
2007	7	-0,6
2008	2	-0,7

De afgelopen drie jaar zaten er 12 leerlingen in groep 8, er is dus sprake van een kleine school. In 2007 en 2008 is het oordeel onvoldoende. Het oordeel wordt dus bepaald op basis van een gewogen gemiddelde over vijf jaar.

Het gewogen toetsgemiddelde is:

$$(4 \times -0,7 + 6 \times 0,7 + 3 \times 0,2 + 7 \times -0,6 + 2 \times -0,7) : (4 + 6 + 3 + 7 + 2) = -3,6 : 22 = -0,16.$$

De ondergrens is altijd $-0,5$ bij het Schooleindonderzoek. Dus is de gewogen ondergrens ook gelijk aan $-0,5$.

Het oordeel is voldoende, omdat het gewogen toetsgemiddelde boven de gewogen ondergrens ligt.

2.3 Drempelonderzoek 678

Zoals in Bijlage B is aangegeven zijn er twee manieren waarop de gegevens uit het Drempelonderzoek 678 gebruikt kunnen worden bij de beoordeling van de leerresultaten. Hieronder worden voorbeelden gegeven hoe in beide gevallen gerekend moet worden als het een kleine school betreft.

Als de toetsresultaten van de afgelopen drie jaar alle voldoende zijn, is het oordeel voldoende. Als dit niet het geval is, wordt het gewogen gemiddelde over vijf jaar beoordeeld.

Drempelonderzoek 678 bij alle leerlingen

Indien alle leerlingen het Drempelonderzoek 678 hebben gedaan, wordt de gemiddelde score van alle leerlingen van de afgelopen vijf jaar bepaald. Vervolgens wordt dit gemiddelde vergeleken met de gewogen gemiddelde ondergrenzen (zie Bijlage B).

Rekenvoorbeeld beoordelen op basis van gewogen gemiddelden:

Jaar	Aantal leerlingen Drempelonderzoek	Gemiddelde score Drempelonderzoek	Schoolgroep	Ondergrens
2004	5	52,8	3	49,9
2005	7	53,0	2	51,8
2006	1	51,7	2	51,8
2007	5	54,1	1	53,1
2008	6	50,6	2	51,8

De laatste drie jaar zaten er 12 leerlingen in groep 8, er is dus sprake van een kleine school. In 2006 en 2008 is het oordeel onvoldoende. Het oordeel wordt dus bepaald op basis van een gewogen gemiddelde over vijf jaar.

Het gewogen toetsgemiddelde is:

$$(5 \times 52,8 + 7 \times 53,0 + 1 \times 51,7 + 5 \times 54,1 + 6 \times 50,6) : (5 + 7 + 1 + 5 + 6) = 1260,8 : 24 = 52,5.$$

De gewogen ondergrens is:

$$(5 \times 49,9 + 7 \times 51,8 + 1 \times 51,8 + 5 \times 53,1 + 6 \times 51,8) : (5 + 7 + 1 + 5 + 6) = 1240,2 : 24 = 51,7.$$

Het oordeel is voldoende, omdat het gewogen toetsgemiddelde boven de gewogen ondergrens ligt.

Cito Eindtoets en Drempelonderzoek 678

Allereerst worden de individuele Drempelonderzoekscores van de leerlingen die niet aan de Cito Eindtoets hebben deelgenomen omgezet naar een Cito-standaardscore (zie Bijlage C). Daarna wordt de gemiddelde Cito Eindtoetsscore van de groep herberekend door deze omgezette scores mee te nemen. Vervolgens worden het gewogen gemiddelde over vijf jaar en de gewogen ondergrens berekend. Dit gebeurt op dezelfde wijze als bovenstaand is beschreven is voor de Cito Eindtoets.

Rekenvoorbeeld van het beoordelen op basis van gewogen gemiddelden:

Jaar	Aantal leerlingen Cito	Gem. Cito-score	Aantal leerlingen Drempelonderz.	Scores Drempelonderz.	Scores omgezet naar Cito	Gem. Cito-score alle leerlingen	Schoolgroep	Ondergrens
2004	5	534,9	0			534,9	2	534,1
2005	2	531,2	0			531,2	2	533,4
2006	8	535,0	2	35, 40	515, 520	531,5	2	533,7
2007	9	535,2	1	44	524	534,1	3	531,9
2008	1	532,2	0			532,2	2	534,5

De afgelopen drie jaar zaten er 21 leerlingen in groep 8, er is dus sprake van een kleine school. In 2006 en 2007 hebben in totaal drie leerlingen het Drempelonderzoek 678 in plaats van de Cito Eindtoets gemaakt. Daarom zijn de Drempelonderzoekscores eerst omgezet naar Cito-scores (zie kolom 'scores omgezet naar Cito'). Vervolgens is het Cito gemiddelde opnieuw bepaald met verwerking van deze scores (zie kolom 'gemiddelde Cito alle lln'). Deze gemiddelden waren in 2006 en 2008 onvoldoende. Het oordeel wordt dus bepaald op basis van een gewogen gemiddelde over vijf jaar.

Het gewogen toetsgemiddelde is:

$$(5 \times 534,9 + 2 \times 531,2 + 10 \times 531,5 + 10 \times 534,1 + 1 \times 532,2) : (5 + 2 + 10 + 10 + 1) = 14925,1 : 28 = 533,0.$$

De gewogen ondergrens is:

$$(5 \times 534,1 + 2 \times 533,4 + 10 \times 533,7 + 10 \times 531,9 + 1 \times 534,5) : (5 + 2 + 10 + 10 + 1) = 14927,8 : 28 = 533,1.$$

Het oordeel is onvoldoende, omdat het gewogen toetsgemiddelde onder de gewogen ondergrens ligt.

2.4 Cito Entreetoets

In Bijlage B staat aangegeven hoe het oordeel over de leerresultaten bepaald wordt op basis van de resultaten op de Entreetoets van groep 7. De ondergrenzen hiervoor staan in Bijlage B.

Als de toetsresultaten van de afgelopen drie jaar alle voldoende zijn, is het oordeel voldoende. Als dit niet het geval is, wordt het gewogen gemiddelde over vijf jaar beoordeeld.

Rekenvoorbeeld van het beoordelen op basis van gewogen gemiddelden:

Jaar	Aantal leerlingen	Gemiddeld % goed	Schoolgroep	Ondergrens % goed
2005	4	61,0	2	65
2006	6	66,4	2	65
2007	8	64,0	2	65
2008	11	67,2	1	67
2009	4	66,9	1	68

De ondergrenzen behorend bij de jaren 2005 tot en met 2008 zijn volgens de oude normen, deze worden toegepast op alle schooljaren voor 2008-2009.

De afgelopen drie jaar zaten er 23 leerlingen in groep 8, er is dus sprake van een kleine school. In 2006 en 2008 is het oordeel onvoldoende. Het oordeel wordt dus bepaald op basis van een gewogen gemiddelde over vijf jaar.

Het gewogen toetsgemiddelde is:

$$(4 \times 61 + 6 \times 66,4 + 8 \times 64,0 + 11 \times 67,2 + 4 \times 66,9) : (4 + 6 + 8 + 11 + 4) = 2161,2 : 33 = 65,5.$$

De gewogen ondergrens is:

$$(4 \times 65 + 6 \times 65 + 8 \times 65 + 11 \times 67 + 4 \times 68) : (4 + 6 + 8 + 11 + 4) = 2179 : 33 = 66,0.$$

Het oordeel is onvoldoende, omdat het gewogen toetsgemiddelde onder de gewogen ondergrens ligt.

2.5 Leerlingvolgsystemen

In deze paragraaf wordt aan de hand van voorbeelden weergegeven hoe de leerresultaten op een kleine school beoordeeld worden aan de hand van toetsen uit het Cito en de DLE-toetsen van Boom test uitgevers en de begrijpend lezen toets van Aarnoutse. Ook nu wordt het oordeel gebaseerd op de toetsen voor begrijpend lezen en rekenen en wiskunde van groep 8.

Als de zes toetsen (3 x BL en 3 x RW) van de afgelopen drie jaar allemaal voldoende zijn is het oordeel voldoende. Als dit niet het geval is, worden de toetsen voor begrijpend lezen en rekenen en wiskunde van vijf jaar bekeken.

Als de benodigde gegevens over vijf jaar niet beschikbaar zijn kunnen eventueel de resultaten van de huidige groep 7 in het onderzoek meegenomen worden.

Beslisregel leerresultaten kleine school met lvs	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.
	De leerresultaten voor BL en RW liggen:
Voldoende ('3')	<ul style="list-style-type: none"> de laatste drie jaar voor alle toetsen BL en RW op of boven de norm. <p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"> voor ten minste drie van de vijf BL én drie van de vijf RW toetsen op of boven de norm in de afgelopen vijf jaar.
Onvoldoende ('2')	<ul style="list-style-type: none"> voor minder dan drie van de vijf BL en/of drie van de vijf RW toetsen op of boven de norm in de afgelopen vijf jaar.

Rekenvoorbeeld (Cito lvs):

Jaar	Aantal leerlingen	Gemiddelde score BL	Gemiddelde score RW	Schoolgroep	Norm BL	Norm RW
2005	2	51,2 (+)	108,7 (-)	2	48	112
2006	6	53,1 (+)	109,1 (-)	2	48	112
2007	3	45,7 (-)	115,4 (+)	2	48	112
2008	6	57,0 (+)	112,3 (-)	1	55	116
2009	8	48,1 (-)	115,0 (+)	2	52	109

De normen behorend bij de jaren 2005 tot en met 2008 zijn de **oude** normen, die worden toegepast op alle schooljaren voor 2008-2009.

De afgelopen drie jaar zaten er 17 leerlingen in groep 8, er is dus sprake van een kleine school. De laatste drie jaar waren niet beide toetsen voldoende. Drie van de vijf BL toetsen zijn voldoende, echter slechts twee van de vijf RW toetsen zijn voldoende. Dus is het oordeel onvoldoende.

2.6 Onevenwichtige groeps grootte

Bij de beoordeling van de leerresultaten van een kleine school kan het voorkomen dat de bovengenoemde norm geen overtuigend oordeel oplevert, bijvoorbeeld omdat het aantal leerlingen in de verschillende groepen erg onevenwichtig verdeeld is. Indien mogelijk bepaalt de inspectie dan de gewogen gemiddelden voor RW en BL van de afgelopen vijf jaar. Om het gemiddelde van deze vaardigheidsniveaus te kunnen nemen, is het noodzakelijk dat de verschillende toetsen dezelfde toetsversie betreffen. De vaardigheidsscores van deze versies mogen niet door elkaar worden gebruikt, omdat deze anders geschaald zijn.

Als de gewogen gemiddelden van begrijpend lezen **en** rekenen en wiskunde op of boven de gewogen gemiddelden van de ondergrenzen liggen, is het oordeel voldoende.

Als er sprake is van verschillende toetsversies moet het oordeel op basis van het percentage uitvallers (D- en E-scores) worden bepaald (zie onderstaande rekenvoorbeeld DLE-toetsen).

Beslisregel leerresultaten kleine school met lvs (onevenwichtige groepen)	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.
	Het gewogen gemiddelde voor BL en RW over de afgelopen vijf jaar ligt:
Voldoende ('3')	<ul style="list-style-type: none"> op of boven het gewogen gemiddelde van de norm.
Onvoldoende ('2')	<ul style="list-style-type: none"> onder het gewogen gemiddelde van de norm.

Rekenvoorbeeld van het beoordelen op basis van gewogen gemiddelden (DLE-toetsen):

Jaar	Aantal leerlingen	Aantal uitvallers RW	% Uitval RW	Aantal uitvallers BL	% Uitval BL	School-groep	Norm % uitvallers RW en BL
2005	2	1	50% (-)	1	50% (-)	2	30%
2006	6	0	0% (+)	0	0% (+)	2	30%
2007	3	1	33,3% (-)	0	0% (+)	2	30%
2008	6	2	33,3% (-)	0	0% (+)	1	25%
2009	8	2	25% (+)	0	0% (+)	2	30%
Totaal	25	6	24 %	1	4 %		%

De afgelopen drie jaar zaten er 17 leerlingen in groep 8, er is dus sprake van een kleine school. De laatste drie jaar waren niet beide toetsen voldoende. Bovendien zijn minder dan drie van de vijf toetsen RW voldoende dus is het oordeel onvoldoende.

Het totaal percentage uitvallers RW is: $(6:25) \times 100 = 24\%$.

Het totaal percentage uitvallers BL is: $(1:25) \times 100 = 4\%$.

De gewogen norm voor BL en RW is:
 $(2 \times 30 + 6 \times 30 + 3 \times 30 + 6 \times 25 + 8 \times 30) : (2 + 6 + 3 + 6 + 8) = 720 : 25 = 28,8\%$.

Het oordeel voor RW is voldoende, omdat het percentage uitval onder de gewogen norm ligt.

Het oordeel voor BL is voldoende, omdat het percentage uitval onder de gewogen norm ligt.

Het oordeel is voldoende, omdat zowel RW als BL voldoende zijn. Dit wijkt af van het eerste oordeel. De groeps grootte wisselt echter behoorlijk, een oordeel op basis van een gewogen gemiddelde is in dit geval meer betrouwbaar.

3 Scholen die de leerresultaten op wisselende wijze verantwoorden

Het komt voor dat scholen zich over de jaren met verschillende toetsen verantwoorden over hun leerresultaten. Dit compliceert de beoordeling bij kleine scholen aanzienlijk, aangezien deze normaliter wordt gebaseerd op een gewogen gemiddelde over vijf jaar.

De inspectie hanteert bij de beoordeling in deze gevallen de volgende norm:

Beslisregel leerresultaten kleine school met wisselende wijze van verantwoording	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.
	Het aantal leerlingen de afgelopen vijf jaar met voldoende leerresultaten is:
Voldoende ('3')	<ul style="list-style-type: none">• 66% of meer.
Onvoldoende ('2')	<ul style="list-style-type: none">• minder dan 66 procent.

In dit geval gaat de inspectie dus voor alle individuele leerlingen die de afgelopen vijf jaar zijn uitgestroomd, na of zij voldoende leerresultaten hadden. Vervolgens wordt nagegaan welke percentage van het totaal aantal leerlingen een voldoende eindresultaat had. Als dit 66 procent of meer was, is het oordeel voldoende.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
[naam bewindspersoon]